

Warszawa, 27 lipca 2018 r.
KL/275/123/1199/JG/2018

Pani
Anna Zalewska
Minister Edukacji Narodowej

Szanowna Pani Minister,

W odpowiedzi na pismo z dnia 27 czerwca br., sygn. DSKKZ-WOKZ.420.10.2018.AK w sprawie konsultacji społecznych projektu o zmianie ustawy – *Prawo oświatowe i ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw* przekazuję, w załączeniu, stanowisko Konfederacji Lewiatan.

Z poważaniem,

Henryka Bochniarz
Prezydent Konfederacji Lewiatan

ZAŁ. 1. Stanowisko Konfederacji Lewiatan do projektu *ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe i ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw*.

**Stanowisko Konfederacji Lewiatan do projektu ustawy o zmianie ustawy –
Prawo oświatowe i ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw**

Projekt ustawy *Prawo oświatowe i ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw* przewiduje część z postulowanych wcześniej przez Konfederację Lewiatan zmian w systemie kształcenia zawodowego (pismo nr 61/JG z dnia 15 lutego 2018). Środowisko pracodawców postuluje o:

- tworzenie **Centrów Kwalifikacji** prowadzonych przez organizacje pracodawców;
- powołanie **Korpusu Fachowców** tworzonego z pracowników organizacji zaangażowanych we współpracę edukacja-biznes;
- **ulgi podatkowe na zakup nowej bazy technologicznej – dydaktycznej;**
- rozszerzenie kategorii osób, które mogą być zatrudniane w formie **pracownika młodocianego** oraz **wzrost kwoty refundacji wynagrodzeń;**
- **umożliwienie organizacji praktycznej nauki zawodu także dla uczniów techników;**
- **zwiększenie środków przeznaczonych na Krajowy Fundusz Szkoleniowy;**
- rozwiązania systemowe związane z **promocją kształcenia zawodowego.**

Jesteśmy przekonani, że kierunek zmian w postaci podniesienia stopnia zaangażowania pracodawców w praktyczne kształcenie jest najlepszą strategią, wychodzącą naprzeciw interesom uczniów, przedsiębiorców oraz uwzględniającą wyzwania społeczno-gospodarcze. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż w projekcie oferuje się szereg zachęt, także finansowych (m.in. preferencje podatkowe dla przedsiębiorców przekazujących darowizny dla szkół i placówek), które mają skłonić firmy do budowania wspólnie ze szkołami i placówkami edukacyjnymi dualnego systemu kształcenia zawodowego.

Jednocześnie zwracamy uwagę na konieczność zapewnienia spójności z równolegle konsultowanym przez resort pracy projektem ustawy o rynku pracy, a także z ustawą o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Pozytywnie oceniamy następujące kierunki zmian:

1. Wprowadzenie możliwości uzyskania przez uczniów dodatkowych umiejętności w zawodach zwiększających szanse na zatrudnienie

W ramach tego rozwiązania uczniowie będą mogli brać udział w szkoleniach, których efektem będzie uzyskanie uprawnień zawodowych, licencji czy umiejętności zawodowych związanych z danym zawodem wykraczających poza podstawy programowe a zwiększających szanse na zatrudnienie. Dzięki temu dyrektor szkoły, będzie mógł we współpracy z pracodawcami dostosować program nauczania do oczekiwań przedsiębiorców przyczyniając się do większej adekwatności kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.

2. Uproszczenie procesu uruchamiania przez szkołę kształcenia w danym zawodzie

Organicznie obowiązkowi zasięgnięcia opinii tylko do wojewódzkich rad rynku pracy, wobec obowiązującego obecnie wymogu zasięgnięcia dwóch opinii (powiatowej i wojewódzkiej rady rynku pracy) jest rozwiązaniem, które powinno usprawnić procedurę i jest pozytywnie oceniane przez pracodawców. Rozumiejąc konieczność ograniczania formalności w postaci zasięgnięcia opinii od dwóch organów powiatowych i wojewódzkich, proponujemy, aby opinia wyrażona przez wojewódzką radę została przekazana do wiadomości powiatowej rady rynku pracy. Dzięki temu partnerzy społeczni i organy prowadzące szkoły i placówki zostaną poinformowani o planowanych działaniach. Należy jednak wprowadzić zapis obligujący wojewódzkie rady rynku pracy do wydania opinii w terminie do 30 dni od dnia złożenia wniosku, aby proces uruchamiania kształcenia zawodowego był sprawnie zorganizowany.

3. Zobowiązanie dyrektora szkoły do nawiązania współpracy z pracodawcą właściwym dla zawodu i branży przed wprowadzaniem nowego zawodu do kształcenia w szkole

Rozwiązanie to przyczyni się do adekwatnego do potrzeb rynku pracy przygotowania uczniów zgodnie z zapotrzebowaniem pracodawców. Mamy nadzieję, że dzięki temu do minimum zostanie ograniczona praktyka uruchamiania kształcenia praktycznego tylko w tych zawodach, w których koszty kształcenia były najniższe, bez diagnozy zapotrzebowania na pracowników.

4. Wprowadzenie obowiązku przystąpienia do egzaminu dla uczniów szkół prowadzących kształcenia w zawodach

Proponowane rozwiązanie przyczyni się do lepszej weryfikacji nabytych przez uczniów kwalifikacji i oceny jakości kształcenia. Jednocześnie będzie sprzyjać popularyzacji egzaminów zawodowych oraz rozwojowi współpracy pomiędzy Komisjami Egzaminacyjnymi a regionalnymi i branżowymi organizacjami pracodawców. Ważne jest, aby działaniu temu towarzyszyło znaczne zwiększenie środków na wynagrodzenia dodatkowych egzaminatorów w związku ze wzrostem liczby uczniów. Należy jednak mieć na uwadze, że zaangażowanie w proces egzaminowania przedstawicieli pracodawców jest bardziej kosztowne niż nauczycieli pedagogów.

5. Możliwość odbywania stażu uczniowskiego przez uczniów technikum w okresie nauki

Dzięki nowemu rozwiązaniu możliwe będzie praktyczne zdobywanie doświadczenia w środowisku pracy. Zwracamy jednak uwagę, że w przypadku odpłatnego stażu uczniowskiego na pracodawcach mogą spoczywać większe obciążenia niż w przypadku zatrudnienia pracownika młodocianego. Należy doprecyzować zapisy regulujące organizację staży oraz szczegółowe kwestie zwolnień uczniów z praktyk zawodowych (przykładowo pytanie o status ucznia i zakres odpowiedzialności szkoły w przypadku ucznia zwolnionego z odbycia praktyki).

6. Zmiany w Kodeksie pracy, zakładające wprowadzenie rozwiązań umożliwiających zatrudnienie pracownika młodocianego, który w roku kalendarzowym osiągnie 18 lat i analogiczne rozwiązania dla 15-latków

Pozytywnie oceniamy proponowane rozwiązanie jako odpowiedź na postulaty wyrażone w pracach Zespołu ds. Prawa Pracy w Radzie Dialogu Społecznego, które zostały poparte przez partnerów społecznych.

7. Umożliwienie szkołom organizowania krótszych form kursowych oraz wprowadzenie obowiązku dla JST prowadzącej szkołę utworzenia wydzielonego rachunku

Proponowane w projekcie otwarcie szkół i placówek edukacyjnych na możliwość prowadzenia odpłatnego kształcenia zawodowego tworzy przestrzeń do współpracy z pracodawcami, którzy chcą podnosić kompetencje swoich pracowników dzięki krótkim formom kursowym. Ma to również znaczenie w kontekście rozwoju „dorosłych” pracowników.

Uważamy jednak, że środki gromadzone w ramach takiej działalności na specjalnie wydzielonym rachunku, o którym mowa w art. 23 ustawy o finansach, powinny być przeznaczone także na wynagrodzenia pracowników szkoły zatrudnionych w celu wsparcia procesu współpracy z pracodawcami. Jest to szczególnie istotne w kontekście zadań realizowanych przez szkoły wynikających z obowiązku współpracy z przedstawicielami biznesu. Takie działania wymagają zaangażowania w pełnym wymiarze godzin pracownika dedykowanego tylko do tego zadania. Uważamy, że ustawodawca powinien rozpatrzyć możliwość wynagradzania z tych środków „animatora” współpracy w ramach postulowanego przez Konfederację Lewiatan utworzenia Korpusu Fachowców – sieci ekspertów, których zadaniem byłby rozwój współpracy edukacja-biznes.

8. Uproszczenie procedury i warunków wprowadzania nowych zawodów do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego

Rezygnacja z dwóch odrębnych delegacji ustawowych, na podstawie których minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określa klasyfikację zawodów szkolnictwa zawodowego oraz podstawę programową kształcenia w zawodach. Mamy nadzieję, że dzięki temu rozwiązaniu pracodawcy będą mogli liczyć na szybszy niż dotychczas proces uruchamiania kształcenia w nowych zawodach odpowiadających na wyzwania nowoczesnej gospodarki.

9. Wprowadzenie bezpłatnych badań psychologicznych dla kandydatów do kształcenia się w zawodach: kierowca mechanik i technik transportu drogowego

W naszej opinii dodanie obowiązku przeprowadzenia badań lekarskich i psychologicznych dla uczniów, którzy będą kształcić się do pracy w zawodzie kierowcy to krok we właściwą stronę. Istotne jest również to, że uczniowie i ich rodzice nie będą ponosić kosztów tych badań. Pozwoli to na kompleksowe i szybsze przygotowanie kandydatów do wykonywania pracy w zawodzie kierowcy. Jednocześnie zwracamy uwagę iż na stronie 109 projektu dot. zmiany ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami pkt. 6) stanowi:

LEWIATAN

6) art. 78 otrzymuje brzmienie:

„Art. 78. Osoba podlegająca badaniu lekarskiemu, a w przypadku niepełnoletniego kandydata, o którym mowa w art. **76 ust. 1 pkt 7** – opiekun prawny kandydata (...)”

Wydaje się, że powyższe odniesienie powinno dotyczyć **art. 75 ust. 1 pkt 7**.

Jednocześnie pragniemy zwrócić uwagę na elementy, które wymagają doprecyzowania w dalszych pracach:

1. Spójność celów, pojęć i narzędzi w kontekście procesu uczenia się przez całe życie i budowy Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji

Realizując cel budowy systemu kształcenia zawodowego wspólnie z przedstawicielami przedsiębiorstw i/lub przedstawicieli organizacji pracodawców powinniśmy mieć na względzie szerszy kontekst i zasięg oddziaływania proponowanych regulacji, które wykraczają znacznie poza obszar samego szkolnictwa zawodowego. Przesłana do konsultacji regulacja powinna być szerzej wykorzystana do budowy zintegrowanego systemu uczenia się przez całe życie, czego nauka w szkołach branżowych, technikach i placówkach edukacyjnych jest jedynie częścią. Dlatego niezwykle ważne jest aby ujednoczyć nazewnictwo, pojęcia i narzędzia, które powinny lepiej odpowiadać współczesnym trendom w uczeniu się człowieka oraz dynamicznym zmianom jakie zachodzą na rynku pracy. Pod tym względem projekt nie stanowi zmiany podejścia, które wychodziłoby naprzeciw i dążyło do zbieżności z językiem i treścią ustawy o ZSK.

2. Spójność działań i rozwiązań ważnych dla rynku pracy – kontekst projektu ustawy o rynku pracy

Dynamiczne zmiany w gospodarce, które są następstwem transformacji cyfrowej i rewolucji 4.0 wymuszają potrzebę szybkiego dostosowywania się do zmian zachodzących na rynku pracy. Oznacza to, że osoby obecnie wchodzące na rynek pracy będą zmuszone do przekwalifikowania się bądź uzupełnienia kwalifikacji niejednokrotnie w trakcie życia zawodowego. Dlatego niezwykle ważne jest aby proponowane rozwiązania miały merytoryczny i formalny związek zakresu przedmiotowego oraz celu. Dzięki temu możliwe byłoby wyeliminowanie powielania działań, środków i rozwiązań, które wydają się być szczególnie niedogodne i nie służące efektywności i skuteczności polityk społecznych. Przykładem takiego dualizmu pojęciowego i funkcjonalnego są Klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego oraz Klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy. Ujednoczeniu pojęć powinno towarzyszyć zmniejszenie ilości zawodów w obu dokumentach.

3. Wprowadzenie obowiązkowych szkoleń branżowych dla nauczycieli kształcenia zawodowego w przedsiębiorstwach związanych z nauczaniem zawodem

Obowiązek szkolenia nauczycieli kształcenia zawodowego jest popieranym przez Konfederację Lewiatan rozwiązaniem jako odpowiedź na potrzebę aktualizowania wiedzy kadry pedagogicznej. Obawy budzi jednak źródło finansowania, gdyż ustawodawca zaproponował by zgodnie z art. 69 projektu ustawy o rynku pracy szkolenia branżowe, kursy i studia podyplomowe dla nauczycieli były finansowane m. in. z Krajowego Funduszu Szkoleniowego. W uchwale nr 34 strony pracodawców i pracowników Rady

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

LEWIATAN

Dialogu Społecznego, partnerzy społeczni zgodzili się, że środki na KFS są już teraz niewystarczające wobec potrzeb zgłaszanych przez pracodawców. Środki z KFS powinny być przeznaczane na zwiększenie kwalifikacji pracowników szczególnie w sektorze mikro i małych przedsiębiorstw. Rozumiemy potrzebę organizowania szkoleń, kursów w zakresie najnowocześniejszych technologii wykorzystywanych w przemyśle i usługach, które stanowią uzupełnienie kompetencji i umiejętności nabytych przez nauczycieli podczas studiów, np. kursy operatorów obrabiarek CNC, programowania robotów, systemów CAx, zarządzania, w tym TQM, Lean Manufacturing itp. Uważamy, że należy jednak poszukiwać innych, niż KSF, źródeł finansowania w budżecie ww. szkoleń.

Warto także zastanowić się nad formą zwolnienia ze szkoleń nauczycieli zawodu (tzw. specjalistów z rynku pracy), którzy zatrudnieni są w branży i na stanowisku związanym z nauczaniem zawodem. Ci wykładowcy, zarówno ze względu na swoje doświadczenie zawodowe, jak i ciągłe doskonalenie umiejętności, zapewniają wysoki poziom kształcenia i nie wymagają dalszego przygotowania. Wobec powyższego proponujemy wprowadzenie możliwości zwolnienia przez dyrektora szkoły nauczyciela zawodu z obowiązku odbywania szkolenia branżowego, na wniosek nauczyciela zawodu, do którego dołączone będzie zaświadczenie zatrudnienia w firmie na stanowisku związanym z nauczaniem zawodem.

4. Narzędzie analityczne do prognozy zapotrzebowania na zawody przyszłości

Proponowane przez ustawodawcę narzędzie analityczne opracowane przez Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie, diagnozujące bilans podaży i popytu na pracę w celu prognozy zapotrzebowania na zawody w perspektywie 5 lat jest rozwiązaniem potrzebnym. Pozytywnie oceniamy podejście opierające się na uwzględnieniu danych Instytutu Badań Edukacyjnych, ale także danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Systemu Informacji Oświatowej oraz konieczność zasięgnięcia opinii rad sektorowych do spraw kompetencji i rady programowej do spraw kompetencji, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Ważne jest natomiast by prognoza uwzględniała komentarz organizacji pracodawców zrzeszających przedstawicieli danej branży.

Naszym zdaniem należy jednak temat zapotrzebowania na przygotowanie kadr potraktować bardziej kompleksowo. Poza badaniem zapotrzebowania na zawody, umiejętności i kwalifikacje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania we współpracy z pozostałymi właściwymi ministerstwami powinien przedstawić do konsultacji społecznych Listę Zawodów Przyszłości, kluczowych dla rozwoju polskiej gospodarki. Kształcenie w wymienionych zawodach powinno być priorytetem przy podejmowaniu decyzji dotyczących uruchamiania kształcenia w zawodach, czy dofinansowania kształcenia w ramach praktycznej nauki zawodów. Lista taka powinna być aktualizowana co roku i konsultowana w gronie partnerów społecznych. Jednocześnie deklarujemy gotowość zaangażowania się w proces opracowania nowego instrumentu.

5. Zwiększenie dofinansowania pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników w zawodach deficytowych

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

LEWIATAN

Za słuszną oceniamy propozycję zwiększenia dofinansowania do kwoty 10 tys. zł kształcenia w zawodach deficytowych. Jest to szczególnie istotne w przypadku nowych zawodów związanych z przemysłem 4.0 i wyzwaniami transformacji cyfrowej, na które zapotrzebowanie będzie systematycznie rosnąć. Należy jednak podkreślić, że kwota dofinansowania powinna być zróżnicowana i uzależniona od kosztowności kształcenia w zawodzie z uwagi na inne koszty kształcenia w zawodzie deficytowym np. fryzjer, czy murarz a mechatronik, czy operator wysokospecjalistycznego sprzętu.

6. Preferencje podatkowe dla przedsiębiorców (osoby prawne i fizyczne) przekazujących darowizny dla publicznych szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe

Propozycja ustawodawcy mówi o możliwości pomniejszenia dochodu (10% dochodu w CIT i 6% dochodu w PIT) jedynie w przypadku przekazania sprzętu na rzecz publicznej szkoły zawodowej. Rozwiązanie to ma zachęcić pracodawców do materialnego i technicznego wsparcia rozwoju bazy techno-dydaktycznej w szkołach. Niestety, preferencje związane z faktem przekazania sprzętu przewidziano jedynie dla sytuacji, gdy darowizna przekazywana jest na rzecz szkoły publicznej. Takie działania dyskryminują podmioty prywatne zajmujące się kształceniem zawodowym. Jesteśmy przeciwni takiej praktyce, która sprawia, że wsparcie szkół niepublicznych nie będzie objęte preferencjami podatkowymi. Stoi to w sprzeczności z promowanym przez ustawodawcę angażowaniem się pracodawców w prowadzenie kształcenia zawodowego i przejmowania szkół. W naszej ocenie jest to nierówne traktowanie podmiotów, które często prowadzą działalność edukacyjną w zawodach, które są przyszłością, niejednokrotnie decydując się na kosztowne eksperymenty pedagogiczne przygotowujące kadry w zawodach, na które dopiero pojawia się zapotrzebowanie.

7. W szkole policealnej będzie prowadzone kształcenie w tych zawodach, które w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego nie będą przypisane do kształcenia w technikum

Uzasadnienie do projektu ustawy nie precyzuje przesłanek wprowadzenia tego rozwiązania ani nie określa jego skutków. Przypomnieć należy, że realizacja kształcenia zawodowego w szkołach policealnych wiąże się z szeregiem korzyści dla uczniów oraz dla rynku pracy:

- możliwość zdobycia zawodu w dwuletnim cyklu kształcenia,
- absolwent szkoły policealnej jest gotowy do podjęcia pracy w zawodzie od razu po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, należy podkreślić, iż jest to egzamin zewnętrzny przeprowadzany przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- odpowiada na bezpośrednie potrzeby lokalnych pracodawców dzięki współpracy szkoły z lokalnymi firmami i zwiększa możliwość zatrudnienia na lokalnych rynkach pracy,
- przyczynia się do wzrostu sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Szkoły policealne bezpośrednio odpowiadają na potrzebę lokalnych rynków pracy odnośnie zapotrzebowania na pracowników w poszukiwanych zawodach. Ograniczenie kształcenia w zawodach przez szkoły policealne bez wątplenia przyczyni się do dalszego pogłębiania niedoboru kadr wykształconych w zawodach technicznych na rynku pracy. W naszej ocenie, zmiany w klasyfikacji

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

LEWIATAN

zawodów szkolnictwa zawodowego nie można dokonywać bez gruntownej analizy rynku pracy oraz oczekiwań pracodawców.

8. Wprowadzenie ograniczeń w planowaniu kształcenia w zależności od danego trybu

Szkolnictwo na poziomie policealnym najczęściej wybierają osoby dorosłe, które w chwili podjęcia kształcenia są zatrudnione, jak również mają założone rodziny. Oznacza to, że należy im zapewnić elastyczny dostęp do nauki. Wprowadzenie w art. 1. pkt 1. ppkt h) trzech różnych trybów na tym poziomie jest krokiem w dobrym kierunku, jednakże jednocześnie narzucanie możliwości prowadzenia zajęć w danym trybie do określonej liczby dni w tygodniu, może być znaczącym utrudnieniem dla osób godzących pracę, życie osobiste z inwestycją w rozwój zawodowy. Dlatego też postulujemy o rezygnację z definiowania ilości dni nauki w przypadku kształcenia w formie zaocznej lub umożliwić organom prowadzącym realizację zajęć co tydzień przez jeden dzień. Dzięki temu rozwiązanie to nie będzie prowadzić do ograniczenia w dostępie do edukacji, w szczególności dla osób, które chcą się przekwalifikować.

Konfederacja Lewiatan, KL/275/123/1199/JG/2018

Warszawa, 27 lipca 2018 r.

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

